

I. KALENDÁRIUM

ČAS A VÍRA	9	Svátek Mláďátek	62
Křesťanský a lidový rok	10	Silvestr a Nový rok	62
Rok víry	10	Tři králové	65
Dny zbožné	11	Mudrci	65
Dny hospodářských svátků	11	Církevní i lidový svátek	66
Dny obchůzek a koledování	12	ČAS OČEKÁVÁNÍ JARA	69
Dny hodování a zábavy	13	Hromnice	70
Dny soutěžní	14	Hry o svaté Dorotě	72
Dny magické	15	Valentin	72
Dny strachu	15	Řehořská koleda	74
Kalendáře	17	Masopust	76
Juliánský kalendář	17	Historie masopustu	76
Gregoriánský kalendář	18	Masopustní masky	78
Církevní kalendář	18	Venkovský masopust	80
ČAS ADVENTNÍ	19	Masopustní masky	
Advent	20	v Čechách a na Moravě	82
Církevní advent	21	Zvyky	93
Přástky	22	Masopustní jídelníček	96
Věštění na sv. Ondřeje	23	ČAS VELIKONOČNÍ	97
Barborky	26	Pohyblivé svátky křesťanského jara	98
Mikuláš	27	Kristův příběh podle evangelií	99
Mikulášské trhy	32	Křížová cesta	100
Ambrož	33	Postní doba	103
Lucky	33	Popeleční středa	104
ČAS VÁNOČNÍ	37	Postní neděle (1.–6.)	105
Vánoční příběh	38	Půst	107
Historie Vánoc	39	Postní jídla	108
Koleda	40	Vynášení smrti	109
Štědrý den	41	Přinášení léta	111
Stromek	43	Pašijový týden	113
Štědrovečerní večeře	47	Od pondělí do čtvrtka	114
Zvyky	50	Velký pátek	117
Nadílka	52	Bílá sobota	118
Vánoční písně	55	Boží hod velikonoční	119
Betlémy	56	Pašijové hry	120
České a moravské betlémy	58	Pomlázka	122
Stavění betlému	59	Kraslice	124
Od Narození Páně do Nového roku	61	Techniky zdobení kraslic	125
Boží hod vánoční	61	ČAS JARNÍ	129
Svátek sv. Štěpána	61	Apríl	130
Sv. Jan Evangelista	62	Sv. Jiří	130

Filipojakubská noc	132
Pálení ohňů	132
Máje	134
Májky	136
První máj	137
Mariánské svátky	138
Středověký kult	138
Barokní kult	140
Hlavní mariánské svátky	141
Vedlejší mariánské svátky	142
ČAS LETNIC	143
Nanebevstoupení Páně	144
Svato-dušní svátky	144
Boží tělo	145
Letnicové zvyky	148
Střílení ku ptáku	148
Čištění studánek	148
Královničky	148
Obcházení mezi	149
Vyhánění na pastvu	150
Jízdy králů	151
Čechy	153
Morava	154
Současnost	155
Pověsti	156
Svatojánská noc	156
Svatojánská magie	157
Svatojánské ohně	157
ČAS SKLIZNĚ	159
Markéta	160
Slzy Maří Magdaleny	162
Shazování kozla	162
Dožínky	163
Vývoj	164
Průběh	166
Dožínkový věnec	167
Vinobraní	168
Čechy	168
Morava	169
Svatováclavské slavnosti	170
Václav a Michael	170

ČAS PODZIMU	171
Dušičky	172
Lidová víra	172
Halloween	173
Posvícení – hody	174
Posvícenské dny	175
Posvícenský jídelníček	177
Svatomartinské zvyky	179
Koleda	180
Svatomartinská husa	181
Kateřina a Cecilie	181
ČAS POUTÍ	183
Poutě	184
České země	186
Poutní provoz	190
Významná poutní místa v Čechách a na Moravě	194

II. KŘESŤANSKÉ NEBE

JEŽÍŠ KRISTUS	223
Svatá rodina	224
Ježíš	225
Apoštolové	227
Evangelisté	229
Andělé	230
Andělé strážní	230
Archandělé	231
SVĚTCI A SVĚTICE	233
Atributy a patronáty	236
Osobní patroni	238
Pranostiky	240
ENCYKLOPEDIJE SVĚTCŮ	241
Lokace obrazů a soch	299
Výběr literatury	301
Autoři fotografií a zdroje archivních snímků	303
O autorce a poděkování	304